

Iskaanka Altarasonka lagu baaro Transcranial Doppler (TCD, Baaritaanka lagu Oggado Ciladaha Dhiiga Maskaxda) **Transcranial Doppler (TCD) Ultrasound (Somali)**

Carruurta qaba cudurka kansarka dhiiga (sickle cell) waxay halis ugu jiraan xanuunka qalalka. Baaritaanka Transcranial (trans-CRANE-ee-ul) Doppler (TCD) ee la adeegsado Iskaanka Altarasonka wuxuu gacan ka geystaa in la qiyaaso halistaas. Baaritaanka TCD wuxuu cabiraa xawaarahaa uu ku socdo qulqulka dhiiga maskaxda (Sawirka 1 aad).

- Marka qulqulka dhiiga maskaxdu uu ka badan yahay sida uu caadi ahaan yahay, waxaa jira halis saa'lid ah oo la xariirta xanuunka qalalka.
- Carruurta qaba qaar kamid ah cudurka saameeya unugyada dhiiga cas, sida Hgb SS or Hgb S Beta Thalassemia Zero, waa inay maraanbaaritaanka TCDs hal mar sanadkii marka da'doodu gaarto 2 illaa 16 sano. Qaar kamid ah carruurta waxay u baahan karaan inay badanaa maraanbaaritaanka TCDs si loola socda halistooda.
- Baaritaanka TCDs wuxuu ka caawiyyaa dhakhaatiirta iyo daryeel bixiyaasha caafimaadka inay ogadaan in cunugaagu u baahan yahay in badanaa laga eego cudurka qalalka ama daaweynta kahortagta xanuunka qalalka.

Sawirka 1 aad Baaritaanka waxaa laga qaadaa banaanka madaxa cunugaaga. Waxaa lagu sameeyaa aagga u dhaw dhegta oo loo yaqaan dhafoorka.

Diyaarinta Baaritaanka TCD

- Kahor balanta cunugaaga:
  - U sheeg waxa uu yahay baaritaanka TCD.
  - Si caadi ah ayay waxna u cabi karaan waxna u cuni karaan.
  - Ha siin wax daawooyin ah oo ku keeni karta inay dareemaan hurdo. Waa inay soo jeedaan.
- Waad la joogi kartaa canuggaaga xiliga balanta. Inta aad la joogton:
  - Waa inuusan seexan cunugaaga kana caawi inuu dareemo deganaan. Arrintaan waxay ka caawin doontaa in lagu sameeyo baaritaanka TCD oo sax ah.
  - Usuu qaad cunugaaga wax uu akhriyo ama daawado (asagoon qabin dhegaha wax lagu dhageysto).

Sida Baaritaanka TCD Loo Sameeyo

Mashiinka baaritaanka TCD waxaa lagu qabtaa banaanka madaxa cunugaaga inta la sameynayo baaritaanka. Baaritaanka waxa uu qaataa 30 illaa 60 daqiiqadood.

- Qofka qaada baaritaanka iskaanka altarasoonka, ee loo yaqaan dhakhtarka baaritaanka shucaaca, aaya kareem marin doona madaxa cunugaaga. Jeelkaan/kareemkaan kuma uu dhagi doono dharka. Si fudud aaya loo masixi karaa.
- Waxay aalad yar saari doonaan, oo loo yaqaan aalada baaritaanka, geesaha madaxa cunugaaga iyo qaybta hore ee madaxa (Sawirka 2 aad).
- Cunugaaga waxaa laga doonayaa inuusan is dhaqaajin inta ugu badan ee macquulka ah (Sawirka 3 aad).

Baaritaanka Kadib

- Cunugaagu wuxuu dib ugu laaban karaa hawlahiisa iyo cuntada caadiga ahayd ee uu cuni jiray.
- Waa inuusan u baahan daawada xanuun baabi'iyaha ah kadib baaritaanka.
- Kooxda Cudurka Saameeya unugyada dhiiga cas ayaa kula soo xariiri doona si ay kuugu sheegaan natijada baaritaanka TCD kadib baaritaanka.
- Cunugaagu wuxuu wali halis ugu jiraa cudurka qalalka, xataa haddii uu si joogto ah u sameeyo baaritaanka TCD.

Sawirka 2 aad Baaritaanka TCD oo cabiraaya xawaaraha qulqulka dhiiga cunugaaga.

Sawirka 3 aad Ilmo gees-gees u jiifa inta lagu sameynayo baaritaanka.

Goorma ayay tahay in la waco 911

Wac 911 si aad u hesho caawimaad degdeg ah hadda haddii cunugaagu qabo wax astaamo ah oo la xariira cudurka qalalka.

Callaamadaha qalalka ee joogtada ah waa:

- Suuxdin • Isbadel ku yimaada araga • Lama kicin karo qofka
- Matag • Dhibaato la xariirta hadalka • Laciifnimo ama kabuubyo
- Madax wareer daran ama degdega ah

Balamaha Dabagalka ah

- Balanta dabagalka caafimaadka ee cunugaaga waa (taariikhda) _____ marka saacadu tahay (waqtiga) _____ goobta balanta (goobta) _____.
- Filo inaad balamo joogto ah la yeelato dhakhtarka cunugaaga ama daryeel bixiyaha cunugaaga. Wac dhakhtarkaaga haddii aadan imaan karin balan aad haysato ama aad qabto wax su'aalo ah.